

3.6 Analýza politických projevů

L. Hellebrandová, L. Pavelková

Klíčové pojmy: státní správa, finanční správa, finanční úřad, úsporná opatření

Vzdělávací cíl: žáci na základě obsahového rozboru textu a videí vyvodí dopad politických rozhodnutí (přínosy i ztráty) na obyvatele

Potřebný čas: 1 vyučovací hodina

Podkladový materiál:

Video ČT 24 – Schillerová šetří na finančních úřadech. Zeštíhlit mají minimálně v jedenácti městech (16. 6. 2019):

<https://ct24.ceskatelevize.cz/ekonomika/2844239-schillerova-setri-na-financnich-uradech-zestihlit-maji-minimalne-v-jedenacti>

Video Události v regionech – Brno (18. 9. 2019):
<https://www.ceskatelevize.cz/porady/10122427178-udalosti-v-regionech-brno/319281381990918-udalosti-v-regionech/video/720018>

Video Události (17. 9. 2019): <https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1097181328-udalosti/219411000100917/obsah/719867-ruseni-pobocek-financnich-uradu>

Tisková konference po jednání rady Libereckého kraje (18. 9. 2019):
<https://kancelar-hejtmana.kraj-lbc.cz/page810/tiskove-zpravy-2019/s-rusenim-pobocek-financnich-uradu-v-mensich-mestech-kraj-nesouhlasim-n847789.htm>

Mezi podkladové materiály pro žáky lze zařadit i další texty, podle uvážení učitele a konkrétní probírané látky a časových možnostech. (např. rozhovor s předsedou Odborového sdružení zaměstnanců finančních orgánů (OSZFO) Liborem Sykáčkem. Záleží na časových možnostech.

Pomůcky: projektor se zvukem

Struktura a organizace hodiny:

V této hodině žáci analyzují konkrétní návrh úsporných opatření v roce 2019. Šablonu/návrh lze aplikovat na novější události podobného typu, ale lze využít i tyto starší podklady, protože smyslem je identifikovat postoje a přístupy politiků a dalších veřejných činitelů a jejich rozdílný dopad na jednotlivé obyvatele a skupiny obyvatel. V rámci aktivity je také prostor zamyslet se nad postojem jednotlivých obyvatel právě v důsledku dopadů politických rozhodnutí na jejich život.

V úvodu učitel žákům sdělí zaměření hodiny, tedy to, jak politická rozhodnutí ovlivňují organizaci určitých aktivit společnosti, v našem případě vázaných na finanční úřady.

► Následné otázky učitele zjišťují představy žáků o funkcích finančních úřadů. Mohou být položeny některé z těchto otázek: Jaká je činnost finančních úřadů? Kvůli čemu potřebují lidé chodit na finanční úřad? Jak často vaši rodiče potřebují komunikovat s finančním úřadem? Jakým způsobem lze s finančním úřadem komunikovat? Musí se na tento úřad dojíždět vždy osobně? Byli jste už vy sami někdy na finančním úřadě? Víte, kde je nejbližší pracoviště finančního úřadu?

► Na závěr této diskuze učitel shrne a zdůrazní hlavní situace, kdy občan potřebuje služby finančního úřadu. Pokud žáci nevědí, informuje je, kde je jejich spádový finanční úřad.

Každý žák dostane svoji kopii pracovního listu (příloha 19).

► Jako první učitel zadá četbu úvodního textu, který žákům představuje problematiku – návrh úsporných opatření v oblasti organizace finančních úřadů. Po přečtení požádá některého z žáků, aby text shrnul. Text je převzat z oficiálního webu finanční správy, je tedy přirozené, že výrazům a formálním obratům nemusí někteří žáci rozumět. Nejasné termíny a výrazy by měl proto učitel žákům vysvětlit.

Poté učitel žáky informuje, že uvidí čtyři videa, kde se různí lidé k navrhované změně vyjadřují (videa trvají dohromady asi 10 minut).

► Úkolem žáků je vyplnit pracovní list – je nutné jim dát před sledováním videí chvíli čas na projití požadovaných položek. Učitel by měl žáky upozornit, že nevdí, když nestihnou vyplnit vše, zároveň je vhodné zdůraznit, že u otázky *Kdo se k návrhu vyjadřuje?* jde o funkce daných osob (např. ministryně), nikoliv o jména. Učitel může také nechat po skončení videí žákům čas na diskuzi ve dvojici. Poté pracovní list projde celá třída společně a žáci si doplňují informace, které sami nestihli zaznamenat. V závěru se učitel zeptá žáků na jejich názor na dané opatření – ten si mohou žáci také vyplnit do posledního pole pracovního listu.

Součástí reflexe by měla být diskuze nad jazykem, který je použit v úvodním textu a který používají jednotliví mluvčí (ne/formální, strohý, terminologie, celková prezentace).

► S žáky je dobré se zastavit u využívání konkrétních slov – v tomto případě jednotlivé strany „bojují“ o užití slova rušení: zastánci opatření tvrdí, že o rušení nejde, odpůrci tvrdí, že ano. Pro žáky to může být dobrým příkladem toho, jak konkrétní slova ovlivňují naše vnímání sdělované informace (= terminologie je tedy důležitá, a proto se o ní takto různí činitelé a mluvčí přou, zde optimalizace versus rušení).

Exkurz 12 – Příklad vyplněného pracovního listu

Pracovní list – optimalizace Finanční správy	
<p>Finanční správa, stejně jako ostatní orgány státní správy, plánuje od roku 2020 snižování počtu pracovníků a provozních nákladů. V souvislosti s tímto úkolem musí hledat úspory jak v personální, tak v provozní oblasti. Finanční správa proto analyzovala i oblast řízených územních pracovišť a potenciální úspory, které by plynuly z jejich efektivnějšího fungování. Na základě této analýzy byla navržena transformace některých územních pracovišť na optimalizovaný režim 2+2. Základním požadavkem však zůstalo zachování dosahu i rozsahu služeb, které územní pracoviště doposud zajišťují.</p> <p>Tzv. režim 2+2 znamená zajištění činnosti územních pracovišť pro veřejnost v úředních dnech minimálně dvěma pracovníky, v případě potřeby i v rozšířené kapacitě jak personální, tak časové (např. v obdobích kampaní podávání daňových příznání k dani z nemovitých věcí nebo k daním z příjmů), a to vše při plnohodnotném připojení do informační sítě Finanční správy.</p> <p>První vlna optimalizace finančních úřadů proběhla již v roce 2016 a v režimu 2+2 již 3 roky úspěšně pracuje 23 územních pracovišť. Optimalizací těchto pracovišť došlo ke zvýšení efektivity činnosti Finanční správy a nedošlo ke snížení dostupnosti a rozsahu poskytovaných služeb.</p> <p>V současnosti má Finanční správa 201 územních pracovišť. Česko má v porovnání se sousedními zeměmi jednoznačně nejhustší síť územních pracovišť, a to 20,5 na 1 milion obyvatel. Slovensko má na 1 milion obyvatel 14,8 kontaktních míst, Polsko 10,8, Rakousko a Bavorsko 8.</p> <p>Zdroj: Web Finanční správy, https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/media-a-verejnost/tiskove-zpravy/tz-2019/optimalizace-fu-povede-ke-snizeni-nakladu-a-zvyseni-efektivit-fs-9944</p>	
Videa	
Kdo se k návrhu vyjadřuje? (zaznamenejte funkci)	ministryně financí hejtman Libereckého kraje generální ředitelka finanční správy starostové předseda Sdružení místních samospráv ČR automechanik předseda Svazu měst a obcí ČR
Klady navrhovaného opatření	Zápory navrhovaného opatření
úspora peněz méně úředníků zachování standardu služeb online spojení s databází	nedostupnost úřadů a jejich služeb daleké dojíždění = čas a peníze obtížná komunikace s úřady nemožnost poradit se

návaznost na elektronizaci možnost posílení úřadů v exponovaných obdobích	rozdíly mezi občany v dostupnosti úřadu
Další návrhy a komentáře	
hejtman Libereckého kraje navrhuje v rámci úsporných opatření spíše lepší management budov (úspory na nájmu) otázka elektronizace systému předseda Sdružení místních samospráv ČR plánuje petiční akci plány setkání s ministryní apod. otázka výběru konkrétních obcí, kde k opatření dojde ještě není hotová analýza úspor již proběhla jedna vlna tohoto omezení = podle předsedy Sdružení místních samospráv ČR nefunguje	
Můj názor	

Zdroj: vlastní návrh autorů